

Memorie van Antwoord 56/14 D

Voorgestelde behandeling

PS-vergadering : 3 oktober 2014

Onderwerp

Memorie van Antwoord bij Statenvoorstel 56/14 A Nut en noodzaak steunfuncties

Datum

22 september 2014

Documentnummer

GS: 3669416

PS: 3673407

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant

Op 12 september 2014 sprak u in de commissie voor Cultuur en Samenleving over het Statenvoorstel 56/14 A, getiteld “Nut en noodzaak steunfuncties”.

De commissie is daarbij unaniem van mening dat het voorstel rijp is voor besluitvorming door Provinciale Staten tijdens de vergadering van 3 oktober 2014. De commissie is tevens unaniem van oordeel dat de bespreking van het onderwerp in PS dient te worden voortgezet (C-stuk).

De Gedeputeerde heeft toegezegd in een Memorie van Antwoord in te gaan op:

1. De stand van zaken van het Monumentenhuis in relatie tot bezuinigingen van gemeenten;
2. De wijze van rapportage met betrekking tot genoemde verbeterpunten
3. De wijze van monitoring van het maatschappelijke rendement;
4. Een overzicht te geven welk deel van de inkomsten van de steunfuncties van de provincie komt en welk deel van andere partijen.

In deze Memorie van Antwoord beantwoorden wij uw vragen.

1. De stand van zaken van het Monumentenhuis in relatie tot bezuinigingen van gemeenten;

Provinciale opdracht aan het Monumentenhuis

Stichting Monumentenhuis Brabant maakt deel uit van een provinciaal steunpuntennetwerk voor de monumentenzorg en archeologie.

Tussen de minister van OCW en het Interprovinciaal Overleg (IPO), is overeengekomen dat ieder provinciebestuur zorgdraagt voor de

bekostiging van een provinciale steunfunctie en dat de steunpunten twee basistaken hebben:

Gemeenten op non-profit basis te adviseren en te ondersteunen bij de uitvoering van de gemeentelijke monumentenzorgtaak.

Gemeenten op non-profit basis te professionaliseren teneinde de kwaliteit en de effectiviteit van de monumentenzorg te verbeteren.

Naast de basistaken, geven wij vanuit ons Erfgoedbeleid als extra opdracht aan Monumentenhuis mee om gemeenten te activeren met betrekking tot gebiedsgerichte monumentenzorg en om herbestemming te bevorderen van monumentale objecten en complexen.

Stichting Monumentenhuis kreeg voor uitvoering van dit takenpakket per jaar een bedrag van € 157.923,--. De ene helft daarvan wordt de provincie beschikbaar gesteld, de andere helft door het Rijk. Vanaf 2012 is de jaarlijkse bijdrage van het rijk verhoogd met € 15.266,- per provincie. Door de provincie Noord-Brabant werd de subsidie vervolgens verhoogd naar € 173.793 per jaar.

Reden om het budget in 2012 te verhogen is de toegenomen ondersteuningsbehoefte bij gemeenten ten gevolge van de decentralisatie van taken en verantwoordelijkheden naar de gemeentelijke overheden.

Ontwikkelingen waardoor het beroep op het monumentenhuis toeneemt

In combinatie met de gevolgen van de economische crisis en de noodzaak om bezuinigingen te realiseren, is de uitvoeringspraktijk van de gemeentelijke monumentenzorg vandaag de dag nog meer onder druk gekomen en is er feitelijk nog meer te doen:

a. Er zijn al Brabantse gemeenten waar geen monumentenambtenaar meer is (alleen nog maar een aanspreekpunt voor vergunningverlening). Het effect hiervan is dat de capaciteit en de vereiste kennis steeds vaker ontbreekt om de toegenomen taken en verantwoordelijkheden aan te kunnen. Dit speelt bij zowel de gemeenten zelf (soms ook bij grote monumentengemeenten met meer dan 200 rijksmonumenten) als bij de monumentencommissies:

b. Het ontwikkelen van nieuw beleid is in bijna alle gemeenten stilgevalen, terwijl de noodzaak daartoe wel aanwezig is. In dit verband kan onder meer verwezen worden naar de problematiek van de leegkomende kerkgebouwen. De meeste gemeenten houden zich daarvan (nog) afzijdig, terwijl een actieve opstelling juist gewenst is. Bestaand uitvoeringsbeleid is bijgesteld of wordt helemaal stilgezet (bijvoorbeeld het actualiseren van de gemeentelijke monumentenlijst). Subsidieregelingen voor gemeentelijke monumenten zijn verminderd,

Datum

22 september 2014

Documentnummer

GS: 3669416

PS: 3673407

of afgeschaft.

c. Er is een toenemend gebrek aan bouwhistorisch onderzoek bij aanvragen voor een omgevingsvergunning voor wijziging van een beschermd monument, en gebrek aan cultuurhistorisch onderzoek voorafgaand aan bouwplannen in afwijking van de kaders van een bestemmingsplan voor een beschermd gezicht.

d. Er vindt onvoldoende borging plaats van de cultuurhistorische waarden van de beschermde gezichten. Er is te weinig en onvoldoende deskundig toezicht op omgevingsvergunningen voor wijziging van een beschermd monument, en te weinig structureel toezicht op bestaande voorraad aan beschermde monumenten in de gemeente. Sancties worden steeds minder toegepast bij de handhaving. Toezicht op de uitvoering van restauratieplannen wordt meer en meer een zorgenkind

Ondersteuning door het Monumentenhuis is noodzakelijk

De noodzaak van een ondersteuningsstructuur ten behoeve van de gemeentelijke monumentenzorg en archeologie is dus onmiskenbaar. De Erfgoedinspectie gaat nog verder door in haar laatste onderzoeksrapport "*Erfgoed in goede handen?*" (februari 2013) de aanbeveling op te nemen de provinciale Steunpunten monumentenzorg te versterken en te optimaliseren zodat zij vooral door kleinere gemeenten meer en beter kunnen worden benut voor het verkrijgen van kennis.

In het kader van het onderzoek naar Nut en noodzaak van steunfuncties, adviseert Lysias om dezelfde reden voor uitbreiding van taken voor Monumentenhuis. Uit het aanvullende onderzoek van Panteia blijkt bovendien dat niet alleen gemeenten, maar ook andere provinciale partners en profijtgroepen de kennis en kunde van Monumentenhuis willen en kunnen benutten voor hun inzet en bijdrage aan provinciale doelen.

Dat we niet zomaar problemen overnemen die bij gemeenten ontstaan, staat buiten kijf. We willen wel bijdragen aan oplossingsrichtingen. Voor 2015 vragen wij Monumentenhuis daarom een voorstel uit te werken voor uitbreiding van taken (inclusief bereik) en een plan waarin ze samen met Zet, de steunfuncties voor leefbaarheidsvraagstukken, een integrale aanpak rondom leegstand en herbestemming van (monumentaal) vastgoed in de praktijk brengt.

De Brabantse kerkenproblematiek, waar Zet en het Monumentenhuis zich al enige jaren voor inzetten, is een logisch onderdeel van deze samenwerking.

Datum

22 september 2014

Documentnummer

GS: 3669416

PS: 3673407

2. De wijze van rapportage met betrekking tot genoemde verbeterpunten

We gaan u niet meer alleen bij de halfjaarlijkse Bestuursrapportages informeren over wat steunfuncties doen en opleveren. Dat is op meta-niveau en te ver weg van de uitvoeringspraktijk. In januari informeren we u met een statenmededeling over de opdracht voor 2015. In een overzicht geven we bovendien aan hoe we daar de verbeterpunten van nut en noodzaak voor iedere steunfunctie in meenemen en wat de steunfuncties in 2015 opleveren.

Bij de behandeling van het voorstel in de Statencommissie is gevraagd om dit vervolgens jaarlijks te herhalen. Wij zeggen deze jaarlijkse rapportage toe.

Datum

22 september 2014

Documentnummer

GS: 3669416

PS: 3673407

3. Wijze van monitoring van het maatschappelijk rendement

Wij geven meer inzicht in het maatschappelijk rendement van steunfuncties. Vanaf 2015 spreken we bij de opdrachtverlening met de steunfuncties af dat zij in hun werkplan en verantwoording op dezelfde manier aangeven wie en hoeveel eerstverantwoordelijke partners en uitvoerende partijen zij bereiken, of daarin groei zit en wat het uiteindelijke resultaat is.

Ook spreken we af dat alle steunfuncties hun bereik, resultaat, klantbehoefte en klantwaardering eenduidig moeten meten.

Jaarlijks bij de eindverantwoording laten zij aan ons zien op welke wijze dit aansluit bij de realisatie van onze doelen.

Zo krijgen we een bedrijfsmatig overzicht van het maatschappelijk rendement van steunfuncties en kunnen we monitoren wat de ontwikkelingen zijn in de tijd. Met deze gegevens kunnen we gericht bijsturen. En hoewel we weliswaar geen formele bemoeienis hebben, kunnen we op deze manier ook periodiek met de Raden van Toezicht concreet het gesprek blijven voeren over de kwaliteit en het functioneren van de organisaties.

4. Een overzicht van de inkomsten van de steunfuncties verdeeld over de provincie en andere partijen.

Steunfunctie	Totale inkomsten €	Provinciale subsidie €	Andere inkomsten €	Percentage Andere inkomsten
bkkc	2.524.000	2.387.600	136.400	5,4%
Kunstbalie	6.777.843	4.779.841	1.998.102	29,5 %
Cubiss	5.411.523	5.411.523	0	0%
Erfgoed Brabant	2.500.065	1.585.067	150.260	6%
Monumentenhuys	175.206	87.603	87.603	50%
Sportservice	10.069.485	370.152	9.699.333	96,3%
Zet	2.797.000	2.297.000	500.000	17,9%
Zorgbelang	2.854.082	2.238.425	615.657	21,6%

Toelichting:

bkkc

In 2014 beschikt bkkc over een totaalbudget van € 2.524.000 (exclusief Impulsgelden) Daarvan is € 2.387.600 subsidie van de provincie Noord-Brabant. Bkkc verwerft daarnaast aan andere inkomsten een bedrag van € 136.400,--

Kunstbalie

In 2014 beschikt Kunstbalie over een totaalbudget van € 6.777.843,--. Daarvan is € 4.779.841,-- provinciale subsidie (exclusief verdeelsubsidies voor de centra voor amateurkunst). Kunstbalie verwerft daarnaast aan andere inkomsten in totaal een bedrag van € 1.998.102.

Cubiss

Stichting Cubiss beschikt in 2014 over een totaal bedrag van € 5.411.523,--. Dat bedrag bestaat voor 100% uit provinciale subsidie, waarvan € 2.552.606,-- bestemd als structurele subsidie voor de ondersteuning van de bibliotheken en een programma-subsidie van € 2.858.917,-- voor de realisatie van doelen van het provinciaal Informatiebeleid.

Marktactiviteiten zijn ondergebracht bij Cubiss Next B.V.

Erfgoed Brabant

Stichting Erfgoed Brabant beschikt in 2014 over een totaal budget van € 2.500.065,-- . Daarvan is € 1.585.067 provinciale subsidie (exclusief provinciale verdeelsubsidies en projectsubsidies). Erfgoed Brabant verwerft aan eigen inkomsten in totaal een bedrag van € 150.260,--.

Monumentenhuys

Stichting Monumentenhuys beschikt in 2014 over een totaal budget van € 175.206. Dat bedrag bestaat voor de helft uit provinciale subsidie. De andere helft van dit bedrag wordt door het Rijk gefinancierd. Het Rijk vraagt, in ruil voor de helft van de subsidie, de diensten van Monumentenhuys kosteloos aan te bieden aan gemeenten. Vanwege deze specifieke taakstelling verwerft Stichting Monumentenhuys zelf geen andere inkomsten. Marktactiviteiten zijn ondergebracht bij Monumentenhuys Brabant B.V.

Sportservice

Stichting Sportservice beschikt in 2014 over een totaal budget van € 10.069.485,--
Daarvan is in totaal een bedrag € 370.152,-- provinciale subsidie. Sportservice Noord-Brabant verwerft aan andere inkomsten in totaal een bedrag van € 9.699.333,--

Datum

22 september 2014

Documentnummer

GS: 3669416

PS: 3673407

Zet

Stichting Zet beschikt in 2014 over een totaal budget van € 2.797.000,--
Daarvan is in totaal een bedrag van € 2.297.000,-- provinciale subsidie.
Zet verwerft aan andere inkomsten een bedrag van € 500.000,-- in
2014.

Datum

22 september 2014

Documentnummer

GS: 3669416

PS: 3673407

Zorgbelang

Stichting Zorgbelang beschikt in 2014 over een totaal budget van €
2.854.082,-- Daarvan is in totaal een bedrag van € 1.095.625
provinciale subsidie. Aanvullend voor uitvoering van de wettelijke taak
Vertrouwenspersoon Jeugdzorg krijgt Zorgbelang t/m 2014 een bedrag
van € 1.142.800,-- van de provincie.
Zorgbelang verwerft in 2014 aan andere inkomsten in totaal een bedrag
van € 615.657,--.

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter

de secretaris

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

mw. ir. A.M. Burger

Auteur: A.F.M. van der Steen, svdsteen@brabant.nl, (073) 680 88 45
Cluster Cultuur en Samenleving/Afdeling Samenleving